

Nr. 8427. A. S. Vasulescu. 1924. Noiembrie 6 Joi. Craiova.

1924

488494

NUMA-1
RUL=1

MĂRGĂRITARE

PUBLICAȚIUNE ILUSTRATA PENTRU
RĂSPÂNDIREA OPERELOR SCRITORILOR ROMÂNI

ION CREANGA

G. FILIP
EDITOR

BIBL. UNIV. CLUJ-SIBIU
Nr. 801 - 1943

PREȚUL: Lei 5.-

SOACRA cu TREI NURORI

DE ION CREANGĂ

CU DESENURI DE MURNU

(Reproducerea ilustrațiilor oprită).

Eră odată o babă, care avea trei feciori înalți ca niște brazi și tari de vârtute, dar slabi de minte.

O răzeșie destul de mare, casa bătrânească cu toată pojijiea ei, o vie cu livadă frumoasă, vite și multe păseri alcătuiau gospodăria babei. Pe lângă aceasta mai avea strânse și părăluțe albe pentru zile negre; căci legă paraua cu zece noduri și tremură după ban.

Pentru a nu răsleți feciorii de pe lângă sine, mai dură încă două case alătura, una la dreapta și alta de-a stânga celei bătrânești. Dar tot atunci luă hotărîre nestrămutată a ține feciorii și viitoarele nurori pe lângă sine — în casa bătrânească — și a nu orându-i nimic pentru împărțeală până aproape de moartea sa. Așa făcu; și-i râdea inima babei, de bucurie, când gândea numai cât de fericită are să fie, ajutată de feciori și mângâiată de viitoarele nurori.

Ba de multe ori zicea în sine: « Voiu priveghea nurorile, le-oiu pune la lucru, le-oiu struni și nu le-oiu lăsa nici pas a eși din casă, în lipsa feciorilor mei. Soacră-mea — fie-i țărna ușoară! — așa a făcut cu mine. Și bărbatu-meu — Dum-

nezeu să mi-l ierte — nu s'a putut plânge că l-am înșelat, sau i-am răsipit casa... deși câte odată erau bănuiele... și mă probozeă... dar acum s'au trecut toate! »

Tustrei feciorii babei umblau în cărașie și câștigau mulți bani. Celui mai mare îi veni vremea de însurat, și baba simțind asta, umblă val-vârtej să-i găsească mireasă; și în cinci-șese sate, abia-abia putu nimeri una după placul ei; nu prea tânără, înaltă și uscățivă; însă robace și supusă. Feciorul nu eși din hotărîrea maică-sa, nunta se făcu și baba își luă cămeșa de soacră; ba încă netăiată la gură; care însemnează că soacra nu trebuie să fie cu gura mare și să tot cârtească de toate cele.

După ce s'a sfârșit nunta, feciorii s'au dus în treaba lor, iar nora rămase cu soacra. Chiar în acea zi, către sară, baba începù să puie la cale viața nurori-sa. Pentru babă, sita nouă nu mai avea loc în cuiu. « De ce mi-am făcut clește? Ca să nu mă ard », zicea ea. Apoi se suie iute în pod și scoboară de acolo un știubeiu cu pene rămase tocmai dela răposata soacră-sa, niște chite de cănepă și vreo două dimerlii de păsat.

— Iată ce am gândit eu, noro, că poți lucra nopțile. Piuai în căsoaia de ală-

ture, fusele în oboroc sub pat, iar furca după horn. Când te-și sătură de strujit pene, vei pisă mălaiu; și când a veni bărbatu-tău dela drum, vom face plachie cu costițe de porc de cele afumate, din pod, și Doamne, bine vom mânca! Acum deodată până te-și mai odihni, ie furca în brâu și până mâni dimineată să gătești fuioarele aceste de tors, penele de strujit și mălaiul de pisat. Eu mă las puțin că mi-a trecut ciolan prin ciolan cu nunta voastră. Dar tu să știi că eu dorm iepurește; și pe lângă iști doi ochi, mai am unul la ceafă, care șede pururea deschis și cu care văd și noaptea și ziua, tot ce se face prin casă. Ai înțeles ce ți-am spus?

— Da, mămuică. Numai ceva de mâncare...

— De mâncare? O ceapă, un usturoiu ș'o bucată de mămăligă rece din poliță sânt destul pentru o nevastă tânără ca tine... Lapte, brânză, unt și ouă de-am putea sclipui să ducem în târg ca să facem ceva parale; căci casa s'a mai îngreuiat cu un mâncău și eu nu vreu să-mi pierd comândul.

Apoi când înseră, baba se culcă pe pat, cu fața la perete, ca să n'o supere lumina dela opaiț, mai dând a înțelege nurori-sa, că are s'o privegheze; dar somnul o cuprinse îndată, și habar n'avea de ce face noră-sa. Pe când soacra horăia, dormind dusă, blajina noră migăia prin casă; acuș la strujit pene, acuș îmbălă tortul, acuș pisă mălaiul și-l vântură de buc. Și dacă *Enachi* se puneă pe gene-și, ea îndată luă apă rece

— Când te-și sătură de strujit pene, vei pisă mălaiu;...

— Ce fel de treabă e aceasta? Noi să lucrăm și ea să doarmă?

și-și spală fața ca nu cumva s'o vadă neadormita soacră și să-i bănuiască. Așa se munci biata noră până după miezul nopții; dar despre ziuă somnul o doborî și adormi și ea între pene, caiere, fusele cu tort și bucul de mălaiu. Baba care se culcase odată cu găinile, se sculă cu noaptea 'n cap și începî a trânti ș'a plesni prin casă, încât biata noră, care de-abia ațipise, de voie, de nevoie trebui să se scoale, să sărute mâna soacrii și să-i arate ce-a lucrat. Încet-încet nora s'a dat la brazdă și baba eră mulțumită cu alegerea ce-a făcut. Peste câteva zile cărăușii sosesc, și tânăra nevastă văzându-și bărbățulul, mai uită de năcazuri!

Nu trece mult și baba pune la cale și pe feciorul cel mijlociu; și-și ie un suflet de noră întocmai după chipul și asemănarea celei de'ntâi; cu deosebire numai, că aceasta eră mai în vârstă și ceva încrucișată dar foc de harnică.

După nuntă feciorii se duc iarăși în cărăușie și nurorile rămân iar cu soacra acasă. După obicei ea le dă de lucru cu măsură, și cum înserează se culcă, spuind nurorilor să fie harnice și dăn-

du-le de grijă ca nu cumva să adoarmă, că le vede ochiul cel neadormit.

Nora cea mai mare talmăci apoi celeilalte despre ochiul soacră-sei cel a toate văzător, și așa una pe alta se îndemnau la treabă și lucru le eșeă gârlă din mâinile lor. Iară soacra huzurea de bine. Dar binele — câte odată — așteaptă și rău. Nu trece tocmai mult și vine vremea de însurat și feciorului celui mic. Baba însă voiă cu orice chip să aibă o troiță nedespărțită de nurori... De-aceea și chitise una de mai înainte. Dar nu-i totdeauna cum se chitește, ci-i și cum se nimerește. Intr'o bună dimineață feciorul mamei îi și aduce o noră pe cuptioriu. Baba se scarmănă de cap, dă la deal, dă la vale, dar n'are ce face și de voie, de nevoie, nunta s'a făcut și pace bună!

După nuntă bărbații din nou se duc în treaba lor și nurorile rămân iar cu soacra acasă. Baba iarăși le dă de lucru cu măsură, și cum vine seara se culcă după obicei. Cele două nurori văzând pe cea mai tânără codindu-se la treabă, îi zic: « Da nu te tot codi, că mămuca ne vede ».

— Cum? Eu o văd că doarme. Ce fel de treabă e aceasta? Noi să lucrăm și ea să doarmă?

— Nu căută că horăște, zise cea mijlocie, mămuca are la ceafă un ochiu neadormit, cu care vede tot ce facem, și apoi tu nu știi cine-i mămuca, n'ai mâncat nici odată moarea ei!

— La ceafă?... Vede toate?... N'am mâncat moarea ei?... Bine că mi-am adus aminte... Dar ce mâncăm, fetelor hăi?

— Ia, răbdări prăjite, dragă cumnățică... Iar dacă ești flămândă, ia și tu o bucată de mămăligă din colțariu și cu niște ceapă și mănâncă.

— Ceapă cu mămăligă? D'apoi neam de neamul meu n'a mâncat așa bucate. Da slănină nu-i în pod? unt nu-i? ouă nu-s?

— Ba sunt de toate, ziseră cele două, dar sunt a mămucai.

— Eu cred că tot ce-i al mămucai e ș'al nostru, și ce-i al nostru e ș'al ei.— Fetelor, hăi! s'a trecut de șagă. Voi lucrați, că eu mă duc să pregătesc ceva de-a mâncării, știi coala, ceva mai omezește; ș'acuş vă chem și pe voi.

— Doamne, ce vorbă ția eșit din gură! ziseră cele două. Vrei să ne aprindem paie în cap? Să ne zvârle baba pe drum?

— Las' dacă v'a durea capul. Când v'a întrebă pe voi, să dați vina pe mine și să lăsați să vorbesc eu pentru toate.

— Apoi dar... de! fă cum știi; numai să nu ne bagi și pe noi în belea.

— Hai, fetelor, tăceți, gura vă meargă; că nu-i bună pacea și mi-e dragă gâlceava. Și iese cântând:

— Hai fetelor mâncați bine și pe Domnul lăudați...

BCU Cluj / Cent

— Da ce-i acolo ? strigă baba înspăimântată !

— Să faceți cum v'oiu învăța eu și habar să n'aveți.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Vai săracu omu prost
Bun odor la cas' a fost.*

Nu trece nici un ceas la mijloc, și-un cupțior de plăcinte, câțiva pui pârliți în frigare și prăjiți în unt, o străchinoaie de brânză cu smântână și mămăliguța erau gata. Apoi iute chiamă și pe celelalte două în bordeiu și se pun la masă cu toatele.

— Hai fetelor, mâncați bine și pe Domnul lăudați, că eu mă răpăd în cramă s'aduc ș'un cofăel de vin ca să meargă plăcintele aceste mai bine pe gât.

După ce-au mâncat și-au băut bine, le-a venit a cânta, ca Rusului din gura gârliciului :

*Soacră, soacră, poamă acră!
De te-ai coace, cât te-ai coace
Dulce tot nu te-ai mai face...
De te-ai coace-un an și-o vară,*

*Tot ești acră și amară.
Ieși afară
Ca o pară;
Intri 'n casă
Ca o coasă;
Șezi în unghiu
Ca un junghiu.*

Ș'au mâncat, ș'au băut, ș'au cântat, până au adormit cu toatele pe loc. Când se scoală baba în zori de ziuă, ia nurori dacă ai de unde. Iese afară spărietă, dă încolo, dă pe dincolo, și când intră în bordeiu, ce să vadă! bieteles nurori jeleau pe soacră-sa... Pene împrăstiate pe jos, fărâməturi, blide aruncate în toate părțile, cofăelul de vin răsturnat, ticăloșie mare!...

— Da ce-i acolo? strigă baba înspăimântată.

Nurorile atunci sar arse în picioare;

și cele mari încep a tremură ca varga, de frică, și lasă capul în jos de rușine. Iar cea cu pricina răspunde:

— Da bine mămuca, nu știi c'au venit tătuca și cu mămuca și le-am făcut de mâncare, și le-am scos un cofăel de vin; și de aceea ne-am chefăluit și noi o leacă. Iaca, chiar mai dinioarea s'au dus.

— Și m'au văzut cuscrii cum dormeam?

— D'apoi cum să nu te vadă, mămuca?

— Și-apoi de ce nu m'ați sculat, mănca-v'ar ciurma să vă mănânce!

— D'apoi dă, mămuca, fetele acestea au spus că dăta vezi tot; și de-aceia am gândit că ești mânioasă pe tătuca și pe mămuca, de nu te scoli. Și ei erau așa de mânăniți, de mai nu le-a ticnit mâncarea.

— Ei lasă, ticăloaselor, că voi eu doborâzala eu deacu 'nainte.

Și de-atunci nurorile n'au mai avut zi bună în casă cu baba. Când își aducea ca aminte de puicile cele nadolence și boghete, de vinișorul din crama, de risipa ce s'a făcut cu munca ei, și c'au văzut-o cuscrii dormind așa lăfăită cum

eră, crăpă de ciudă și rodea în nurori cum roade cariul în lemn.

Se lehamitisera până și cele două de gura cea rea a babei; și cea mai tânără găsi acum prilej să-i facă pe obraz și să orânduiască totodată și moștenirea babei prin o dicată ne mai pomenită până atunci, și iată cum:

— Cumnatelor, zise ea într'o zi, când se aflau singure în vie, nu putem trăi în casa aceasta de n'om face toate chipurile să scăpăm de hârca de babă.

— Ei cum?

— Să faceți cum v'oiu învăța eu și habar să n'aveți.

— Ce să facem? întrebă cea mai mare.

— Ia să dăm busta în casă la babă, și tu s'o iei de cânepa dracului și s'o trăsnești cu capul de perețele cel despre răsărit, cât îi putea; tot așa să faci și tu cu capul babei de perețele cel despre apus; și-apoi, ce i-oiu mai face și eu, veți vedea voi.

— D'apoi când or veni ai noștri?

— Atunci voi să vă faceți moarte 'n păpușoi, să nu spuneți nici laie nici bălaie. Oiu vorbi eu și cu dâșii, și las' dacă va fi ceva.

Apoi îi scoate limba afară, i-o străpunge cu acul...

— Da ce face mămuca? întrebare cu toții deodată.

Se înduplecă și cele două, intră cu toatele în casă, luă pe babă de păr și o izbiră cu capul de pereți până îl dogiră. Apoi cea mai tânără fiind mai șugubată decât cele două, trânteste baba în mijlocul casei și o frământă cu picioarele, și o ghigosește ca pe dânsa; apoi îi scoate limba afară, o străpunge cu acul și o presură cu sare și cu piperiu, așa că limba îndată se umflă și biata soacră nu mai putu zice nici cârc! Și slabă și stălcită cum eră, căzu la pat bolnavă de moarte. Apoi nurorile, după sfătuirea celei cu pricina, așezară baba într'un așternut curat, ca să-și mai aducă aminte de când eră mireasă; și după aceea începură a scoate din lada babei valuri de pânză, ași da ghiont una alta și a vorbi despre stârlici, toiag, năsălie, poduri, paraua din mâna mortului, despre găinile ori oaia de dat peste groapă, despre strigoi și câte alte năzdrăvănii înfiorătoare, încât numai aceste erau de ajuns, ba și de întrecut, și o vâre în groapă pe biata babă.

Iaca fericirea visată de mai 'nainte, cum s'a împlinit!

Pe când se petreceau aceste, iaca s'aud scârțâind niște cară; bărbații veneau. Nevestele lor le ies întru întâmpinare și după sfătuirea celei mai tinere, dela poartă s'aruncă în gâtul bărbaților și încep ași lua cu vorba și ași dezmierdă care mai de care mai măgulitor.

— Da ce face mămuca? întrebare cu toții deodată, când dejugau boii.

— Mămuca, le luă cea mai tânără vorba din gură, mămuca nu face binc ce face; are de gând să ne lese sănătate, sărmana.

— Cum? ziseră bărbații înspăimântați, scăpând resteele din mână.

— Cum? Ia sânt vre-o cinci-șese zile, de când a fost să ducă vițeei la suhat și un vânt rău pesemne a dat peste dânsa, sărmana!... ielele i-au luat gura și picioarele.

Fiii se răpăd atunci cu toții în casă la patul mame-sa! dar biata babă eră umflată cât o butie și nici nu puteă blești măcar din gură; simțirea însă nu

Și văzându-i, își mișcă puțin mâna și arată la nora cea mare..

și-o pierduse de tot. Și văzându-i, își mișcă puțin mâna și arată la nora cea mare și la păretele despre răsărit, apoi arată pe cea mijlocie și păretele despre apus, pe urmă pe cea mai tânără și jos în mijlocul casei; după aceea deabia putu aduce puțin mâna spre gură și îndată căzu într'un leșin grozav.

Toți plâneau și nu se puteau dumeri despre semnele ce face mama lor. Atunci nora cea tânără zise, prefăcându-se că plânge și ea :

— Dar nu înțelegeți ce vrea mămuca?

— Nu, ziseră ei.

— Biata mămuică lasă cu limbă de moarte: că fratele cel mare să iee locul

și casa cea despre răsărit; cel mijlociu cea despre apus, iară noi, ca mezini ce suntem, să rămânem aici în casa bătrânească.

— Că bine mai zici tu, nevestă, răspunse bărbatu-său.

Atunci ceilalți nemai având încotro șovăi, dicata rămase bună făcută.

Baba muri chiar în acea zi și nurorile despletite, o boceau de vuiă satul. Apoi peste două zile o îngropară cu cinste mare și toate femeile din sat și de prin meleagurile vecine vorbeau despre soacra cu trei nurori și ziceau: « Ferice de dânsa c'a murit, că știu că are cine-o bocî! »

POVESTEA LUI STAN PĂȚITUL DE ION CREANGĂ

DESENURI-A. MURNU

(Reproducerea ilustrațiilor oprită).

ră odată un flăcău stă-
tut pe care-l chemă
Stan. Și flăcăul acela
din copilăria lui se tre-
zise prin străini, fără
să cunoască tată și
mamă și fără nici-o
rudă, care să-l ocro-
tească și să-l ajute.

Și ca băet străin ce se găseă, nemernicind ei
de colo până colo pe la ușile oamenilor, de unde
până unde s'a oploșit, dela o vreme, într'un sat
mare și frumos.

Și aici slujind cu credință, ba la unul, ba la altul,
până la vârsta de treizeci și mai bine de ani, și-a
sclipuit puține parale, câteva oi, un car cu boi și
o vacușoară cu lapte. Mai pe urmă și-a înjghebat
și o căsuță și apoi s'a statornicit în satul acela
pentru totdeauna, trăgându-se la casa lui și mun-
cind ca pentru dânsul. Vorba ceea: și piatra prinde
mușchiu dacă șede mult într'un loc.

Și cum s'a văzut flăcăul cu casă și avere buni-
cică, nu mai stă locului, cum nu stă apa pe pietre
și mai nu-l prindeă somnul de harnic ce eră. Dintr'o
parte veneă cu carul, în alta se duceă și toate tre-
bile și le puneă la cale singurel. Nu-i vorbă, că
de greu, greu îi eră; pentru că în lipsa lui n'aveă
cine să-i îngrijească de casă și de vițișoare cum
trebuie. Numai dă! ce să facă bietul om? Cum eră
să se întindă mai mult, că de-abia acum se prin-
sese și el cu mânilor de vatră; și câte a tras, până
s'a văzut la casa lui, numai unul Dumnezeu știe.
De-aceea alergă singur zi și noapte în toate părțile,
cum puteă, și muncea în dreapta și în stânga, ca
doar-doar a încăleacă pe nevoie, ș'apoi atunci —
văzând și făcând.

Toate ca toate, dar uritul îi venea de hac. În
zile de lucru, calea-valea, se luă cu treaba și uită
de urit. Dar în nopțile cele mari, când eră câte-o
givornită cumplită și se mai întâmplă să fie și sâr-
bători la mijloc, nu mai știa ce să facă și încotro
să apuce, vorba cântecului:

De urit mă duc de-acasă,
Și uritul nu mă lasă.
De urit să fug în lume,
Uritul fugă cu mine.

Se vede lucru, că așa e făcut omul, să nu fie
singur. De multe ori i-a venit flăcăului în cap să se
însoare, dar când își aduceă aminte une-ori de
câte i-au spus că au pățimit unii și alții dela fe-
meile lor, se luă pe gânduri și amână, din zi în
zi și de Joi până mai de-apoi, această poznașă tre-
bușoară și gingașă în multe privinți, după cum o
numeă el, gândindu-se mereu la multe de toate...
Unii zic așa că femeia-i sac fără fund. Ce-a mai fi

Toate ca toate, dar uritul îi veneă de hac.

Intr'una din zile, flăcăul înjugă boii la car și se duce la pădure

și asta? Alții, — că, să te ferească Dumnezeu de femeea leneșă, mârșavă și risipitoare; alții — alte năstrușnicii, încât nu știi ce să crezi și ce să nu crezi. Numai nu-i vorbă, că am văzut eu și destui bărbați mult mai ticăiți și mai chitcăiți, decât cea mai bicisnică femeie. Și așa, trezindu-se el în multe rânduri vorbind singur ca nebunii, sta în cumpene: să se însoare... să nu se însoare...

„Și, ba s'a însură la toamnă, ba la iarnă, ba la primăvară, ba la vară, ba iar la toamnă, ba vremea trece, flăcăul începe și el a se trece, mergând tot înainte cu burlăcia și însurătoarea rămânea baltă. Și-apoi este o vorbă: că până la 20 de ani se însoară cineva singur; dela 20—25 îl însoară alții; dela 25—30 îl însoară o babă, iară dela 30 de ani înainte numai dracu-i vine de hac.

Tocmai așa s'a întâmplat și cu flăcăul acesta, că până la vremea asta nici el dela sine, nici prietenii, nici babele — cătu-s ele de-a dracului, de prefăcute și iscoditoare, — tot nu l-au putut face să se însoare.

Stan era om tăcut în felul său, dar și când da câte-o vorbă dintr'insul, vorba era vorbă, la locul ei și nu-l putea răpune te miri cine.

Mulți trăgeau nădejde să-l iee de ginere, dar flăcăul era chitit la locul său și nu se da cu una cu două. Și așa dela o vreme și babele și prietenii, lehametindu-se, l-au dat în burduful dracului și l-au lăsat pe seama lui, să facă de-acum înainte ce-a ști el cu dânsul, că ei și-au luat toată nădejdea.

Amu, într'una din zile, flăcăul se scoală de noapte, face mămăligă îmbrânzită și ce-a mai dat D-zeu, pune mâncarea în traistă, înjugă boii la car, zice Doamne-ajută și se duce la pădure să-și aducă un car de lemne. Și ajungând el în pădure, pe când se amieja de ziuă, a tăiet lemne, a încărcat carul zdravăn și l-a cetluit bine, și pân'or mai mănca boii, s'a pus să mănânce și el ceva. Și după ce-a mâncat cât i-a trebuit, i-a mai rămas o bucățică de mămăligă îmbrânzită, și făcând-o boț, a zis: „Ce s'o mai duc pe-acasă? ia s'o pun ici pe teșitura asta, că poate-a găsi-o vre-o lighioaie ceva,

a mânca-o și ea, și-a zice o bogdaproste ". Și punând mămăliga pe teșitură, înjugă boii, zice iar un Doamne-ajută și pe la prânzișor pornește spre casă. Și cum a pornit el din pădure, pe loc s'a și stârnit un vifor cumplit — cu lapoviță în două — de nu vedeai nici înainte, nici înapoi. Mânia lui Dumnezeu, ce eră afară: să nu scoți un câne din casă, dar încă om! Inșă dracul nu caută mai bine; la așa vreme te face să pierzi răbdarea și fără să vrei te vără în păcat.

În acea zi, Scaraoschi, căpetenia dracilor, vroind a-și face mendrele cum știe el, a dat poruncă tuturor slugilor sale, ca să apuce care încotro a vedeă cu ochii, și pretutindeni — pe mare și pe uscat — să vâre vrajba între oameni și să le facă pacoste.

Atunci dracii s'au împrăștiat iute ca fulgerul în toate părțile. Unul din ei apucă spre păduri să vadă de n'a puteă trebăluți ceva și pe-acolo; doar a face pe vre-un om să bârfească înaintea lui Dumnezeu, pe altul să-și chinuiască boii, altuia să-i rupă vre-un capăt sau altceva dela car, altuia să-i schilodească vre-un bou, pe alții să-i facă să se bată până s'or ucidă și câte alte bazaconii și năzbătii de care iscodește și vrăjește dracul.

Ce-or fi isprăvit ceilalți draci nu știm, dar acestui dela pădure nu i-a mers bine în acea zi. S'a pus el — nu-i vorbă, luntre și punte, ca să-și vâre codița cea bârligată unde-va, dar de geaba i-a fost, că pe unde se ducea tot în gol umblă.

Și tot mai cercetând el, ba ici, ba colea, în spre sară numai ce dă de-o părtie. Atunci se ie tiptil-tiptil pe urma ei și se duce tocmai la locul de unde Stan încărcase lemnele. Și când colo, găsește numai locul; pentrucă flăcăul, după cum am spus, de mult eșise din pădure și se dusese în treaba lui.

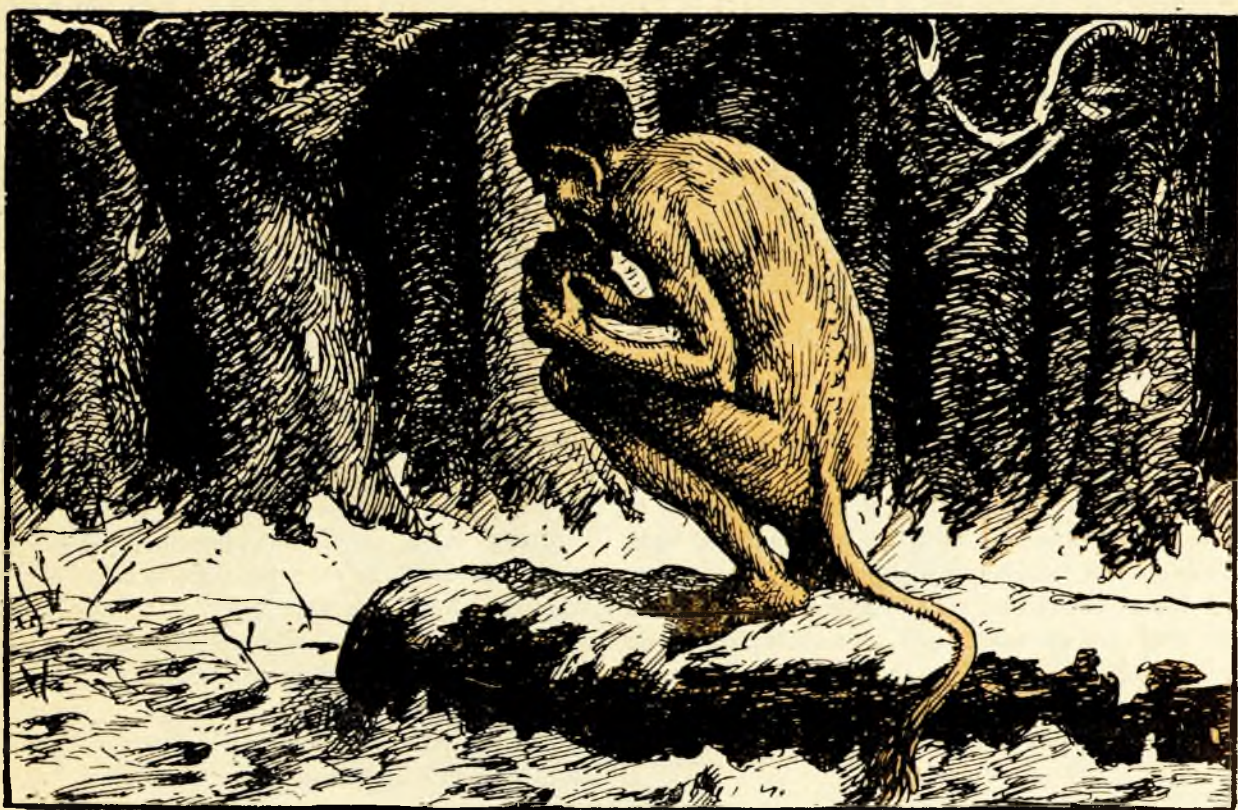
Văzând el dracul că și aici n'a izbutit nimica, crâșca din măsele și crăpă de ciudă, pentrucă eră îngrijat, cu ce obraz să se înfățișeze înaintea lui Scaraoschi; ș'apoi, afară de aceasta, eră buimac de cap și hămesit de foame, de atâta umblet.

Și cum stă el pe gânduri, posomorit și besmetec, numai iaca ce vede pe-o teșitură un boț de mămăligă. Atunci bucuria dracului: odat-o și halește și nu zice nimica. Apoi ne mai având ce face, își ia coada între vine și se întoarce la stăpânusău, și cum ajunge în iad, Scaraoschi îl întreabă:

— Ei, copile, ce ispravă ai făcut? Câte suflete mi-ai arvonit? Dă-ți solia.

...și pân'or mai mănca boii, s'a pus să mănance și el ceva.

Atunci bucuria dracului: odată și halește și nu zice nimica. Cluj

— Ia, mai nimica, stăpâne, răspuse dracul rușinat și tremurând ca varga de frică; se vede c'am pornit într'un ceas rău. Vremea a fost prea dimpotrivă, cum știți, și numai un om a venit azi în pădure; dar și acela a scăpat de mine, căci am dat în urma lui târziu, tocmai când se dusesse. Noroc numai c'am găsit pe-o teșitură un boț de mămăligă de-am mâncat, căci îmi gârâiau mațele de foame. Alta nu mai știu nimica, Intunecimea Voastră.

— Ei bine, zmârdoare urăcioasă ce iești, de mâncat ai mâncat boțul cel de mămăligă, dar ce-a zis omul acela când a pus mămăliga pe teșitură, ai tu la știință?

— Ba de asta nu știu nimica, stăpâne.

— Apoi ce păzești tu alta, dacă nu știi nici măcar ceea ce vorbesc muritorii? Să-ți spun eu dară, deși n'am fost în pădure cu tine; a zis: „Cine a mâncă boțul de mămăligă, să zică bogdaproste“. Zis-ai tu ceva când ai mâncat-o?

— Ba n'am zis nimica, stăpâne.

— Așa?! În loc să-ți dai osteneală, ca să afli până și gândul oamenilor, nu știi nici măcar ceea ce vorbesc ei? Mai pot eu să am nădejde în voi?...

Ei lasă, că-ți găsec eu acuş leacul! Te-i învăța tu minte altă dată. Hai, pornește acum degrabă la omul acela și să-l slujești taman trei ani de zile, cu credință la ce te-a pune el! Simbrie în bani să nu primești dela dânsul, ci să faci tocmeală, că după ce ți-i împlini anii, să ai a lua din casa lui ce-i vrea tu; și aceea are să fie de trebuință la talpa iadului, că au început a putrezi căpătăiele... ia să vedem, ți-a veni în cap ce ai. să iei? Hai, gata ești? Ia-ți tâlpășița!

— Gata, stăpâne, iaca pornesc!

Atunci dracul dă o raită pe la talpa iadului, să vadă ce lipsește, și apoi iese iute ca scânteia și se tot duce înaintea la slujbă, după porunca lui Sca-raoschi. Și când pe-aproape de casa lui Stan, dracul s'a prefăcut într'un băiet ca de opt ani, îmbrăcat cu strae nemțești, și îmbla zgribulind pe la poartă. Stan era acasă și chiar atunci luase ceaul de pe foc, să mestece mămăliga; și numai iaca ce vede că se răped câinii să rupă omul, nu altceva; și când se uită mai bine, ce să vadă! Vede-un băiet, ce se scătăra pe stâlpul porței, de teama câinilor. Atunci Stan ațergă la poartă zicând:

— Țibă, Hormuz, na Bălan, nea! Zurzan; da-

ți-vă în lături, cotarle!... Da de unde ești tu, măi țică? și ce cauți pe-aici, spaima cânilor?

— De unde să fiu, bădică? Ia sunt și eu un băiet sărman, din toată lumea, fără tată și mamă și vreu să intru la stăpân.

— Să intri la stăpân? D'apoi nici de păscut găștele nu ești bun... Cam de câți ani îi fi tu?

— Ia poate să am vre-o treisprezece ani.

— Ce spui tu, măi?... Apoi dar bine-a zis cine-a zis, că vrabia-i tot puiu, dar numai dracul o știe de când îi... Eu de-abia ți-aș fi dat șapte, mult opt ani. Dar ce, Doamne iartă-mă, pesemne că și straele acestea pocite fac să arăți așa de sfrijit și închircit. Am mai văzut dăunăzi îmblând pe-aici prin sat un ciofligar de-al-de tine, dar acela era o leacă mai chipos și altfel îmbrăcat!

Cu antereu de canavață
Ce se ținea numa 'n ață,
Și cu nădragi de Anglie
Petece pe ici o mic.

Și când mergea pe drum, nădragii mergeau alături cu drumul; ci-că umbla după strâns pelcele, și cum trecea pe la poarta mea, de-abia l-am scos din gura lui Zurzan; l-a pieptănat, de i-au mers

petecele. Vorba aceea: „Aș veni desară la voi, dar mi-e rușine de câni“. Și acum parcă-l văd cât era serfenișos și cum își culegea boarfele de jos. O leacă, de n'ai pățit și tu ca dânsul. Și cum te chiamă pe tine?

— Tot Chirică mă chiamă.

— Măi parpalecule, nu cumva ești botezat de sfântul Chirică Șchiopu, care ține dracii de păr?

— Nu-l știu pe acela, dar Chirică mă chiamă.

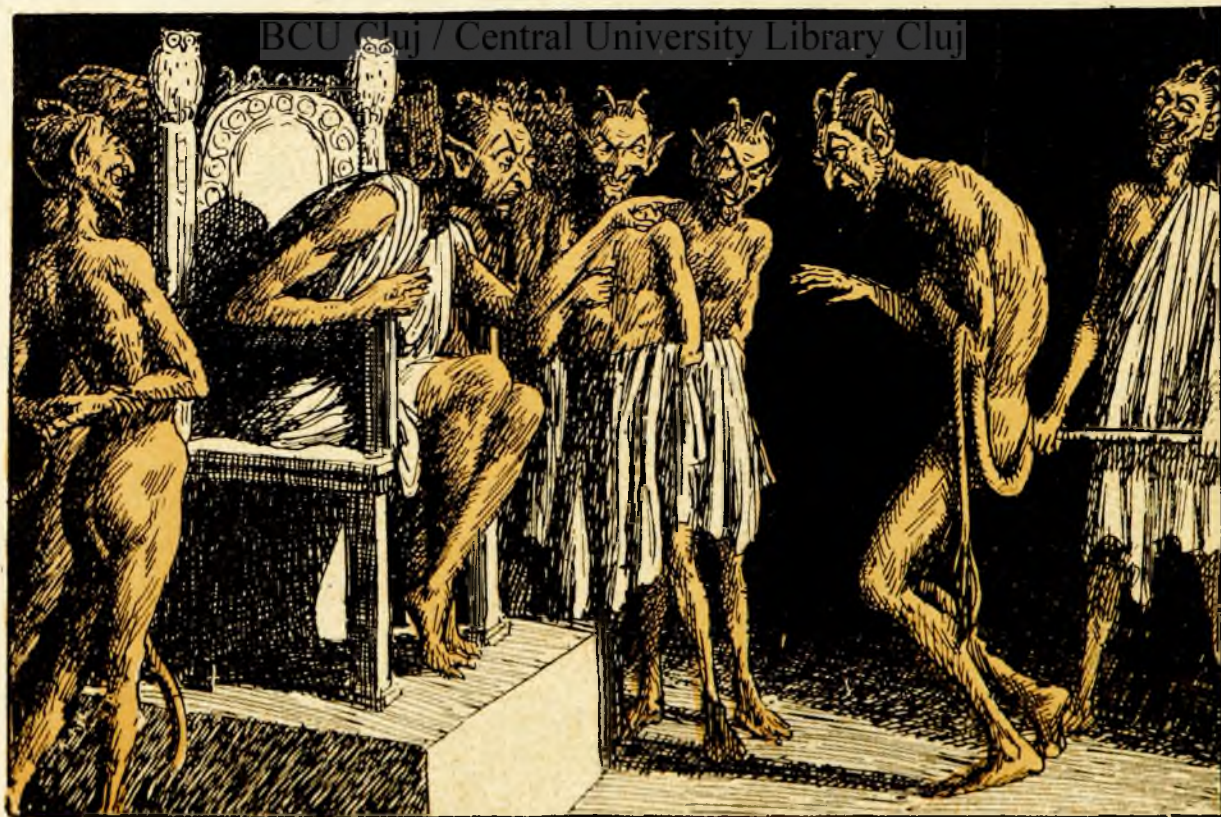
— Apoi despre mine fie oricine ți-a fi nănaș, dar știu c'a nemerit-o bine, de ți-a pus numele Chirică; pentrucă ești un fel de vrăbioiu închircit.

— Apoi de, bade, închircit, vrăbioiu, cum mă vezi, aista sânt; am văzut eu și hoituri mari și nici de-o lume; la treabă se vede omul ce poată. Las' să mă chieme, cum m'a chema; ce ai d-ta de-acolo?

Dar pe d-ta cum te chiamă?

— Tot Stan mă chiamă, dar dela o boală ce-am avut, când eram mic, mi-au schimbat numele din Stan în Ipate și de atunci am rămas cu două nume.

(Urmarea și sfârșitul în Nr. 2.)

— De mâncat ai mâncat, dar ce a zis omul acela când a pus mămăliga pe țesitură?...

O LĂMURIRE

« MĂRGĂRITARE »

este titlul noiei publicațiuni ce o prezint marelui public, care va apare de două ori pe lună.

Succesul neașteptat ce-l are revista « Lumea Copiilor » care umple un mare gol în literatura copiilor și a tineretului, m'a îndemnat să întreprind această publicație menită culturii adulților.

Fiecare din « MĂRGĂRITARE, » cum arată numărul de față, atât prin forma exterioară cât și prin bucățile ce va cuprinde, alese numai din autorii cei mai distinși ai neamului nostru, și ilustrate de pictorul A. Murnu, singurul nostru ilustrator de seamă, va fi un deliciu al ochiului și sufletului românesc.

Mașinile cele mai perfecțio-

nate ale tipografiei proprii instalate în strada Câmpineanu No. 40 din București, garantează apariția cea mai desăvârșită și-i asigură cel mai strălucit succes tehnic.

Cu toate greutatea tehnice materiale ce întâmpină astăzi tiparul, publicația aceasta se va vinde cu modestul preț de lei 5,- (cinci) exemplarul și este depusă spre vânzare la toți librării, chioșcurile și vânzătorii de ziare din țară.

Toți iubitorii de țară și cultură românească au datoria de-a răspândi acest organ menit a da publicului tot ce literatura noastră are mai frumos și mai înălțător.

G. FILIP, editor

Editorul Revistei « Lumea Copiilor »

Noembrie, 1924.

